

6-2008

ARCHE

ПАЧАТАК

6-2008

ARCHE 6 (69)
чэрвень 2008

Навуковы, навукова-папулярны, грамадзка-палітычны і літаратурна-мастацкі часопіс «ARCHE Пачатак» выдаецца зь верасьня 1998 году штомесяц.

РЭДАКЦЫЯ:

Валер Булгакаў — галоўны рэдактар
Віктар Жыбуль — рэдактар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Аляксандра Макавік — рэдактар
Сяргей Макарэвіч — распаўсюднік

ARCHE is a Partner of European Cultural Journals Network Eurozine
(www.eurozine.com)

Адрас для допісаў: ARCHE, а/с 3, 220018, Менск-18.

E-mail: arche@arche.org.by.

Заснавальнік: Андрэй Дынько.

Выдавец: установа «Рэдакцыя часопісу «Архэ-Пачатак». Пасьведчаньне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 530 ад 4.05.2001.

ISSN 1392-9682

Юрыдычны адрас: вул. Нававіленская 24/1А, каб. 2П, 220053, Менск.
 Цана дамоўная.

Рэдакцыя не вяртае і не рэцэнзуе рукапісаў. Рэдакцыя рэдагуе матэрыялы, прынятыя да друку.

Часопіс можна замовіць у распаўсюднікаў:

Баранавічы — Руслан Равяка, п/с 13, 225409, Баранавічы-9, тэл. (029) 767-20-37.

Барысаў — Алег Лучына, п/с 714, 222120, Барысаў-1, тэл. (029) 33-99-161.

Берасьце — Ігар Бараноўскі, тэл. (0162) 25-61-55.

Віцебск — Барыс Хамайда, тэл. (0212) 34-52-41.

Гомель — Ларыса Шчыракова, тэл. (029) 341-66-94;
 Дзяніс Федарэнка, тэл. (029) 733-55-22.

Полацак — Алесь Аркуш, тэл. (0214) 41-85-19.

Магілёў — Алесь Асіпцоў, тэл. (0222) 25-57-85, (029) 625-57-85.

Менск — Сяргей Макарэвіч, тэл. (029) 505-39-11.

Шукаем распаўсюднікаў зь іншых мясьцінаў.

Падпіска на часопіс «ARCHE Пачатак» прымаецца ўва ўсіх аддзяленьнях «Белпошты».

Падпісана ў друк 7.07.2008.

Выхад у сьвет 17.07.2008. Фармац 70x100 1/16.

Друк афсэтным. Гарнітура Школьная. Ум. друк. арк. 15,5.
 Наклад 200 асобнікаў. Замова

Надрукавана з гатовых дьяпазытываў заказчыка ў друкарні ТАА «Паліграфт», вул. Кнорына, 50, 220103, Менск.

У афармленьні першай старонкі выкарыстаны фатаздымак Юліі Дарашкевіч. Дызайн Ягора Шумскага.

© «ARCHE Пачатак», 2008

П а д п і с н ы і н д э к с 0 0 3 4 5

ARCHE on-line: <http://arche.org.by>

ЗЬМЕСТ

АНАЛІТЫКА	5	ВІТАЛЬ СІЛІЦКІ Дагнаць і перагнаць Эўропу. Новая лёгка лукашэнкаўскай трансфармацыі
	16	ПЁТРА РУДКОЎСКИ Колькі беларускіх моў будзе ў 2010 годзе?
	25	РОБЭРТ КАГАН Канец канца гісторыі. Чаму XXI стагодзьдзе будзе падобнае да XIX
КРЫТЫКА	45	АНДРЭЙ ДЫНЬКО Драма, што мы ня рускія
	52	АЛЕСЬ АНЦІПЕНКА Найноўшая гісторыя беларускага каляніялізму
	59	ДАНИЛА ЖУКОЎСКИ Nobody's perfect
	66	РАШЭД ЧОЎДХУРЫ Левы папуліст, якога раней не было
	74	АЛЯКСАНДАР ПАШКЕВІЧ Гарадзенскі ўнівэрсытэт у багне крывадушнасьці і цынізму
	80	ЯН ЛЕВАНДОЎСКИ Кніга, далёкая ад элемэтарнай навуковасьці
	84	СЯРГІЙ ЕКЕЛЬЧЫК Неартадаксальная кніга, якая выкліча палеміку
	89	ЭДВАРД Л. КІНАН Доўгачаканая кніга і гіпотэза аб Быкоўскім
КРУГЛЫ СТОЛ	103	КЛЕР ЛЕ ФОЛЬ Паміж рэвалюцыяй і цішынёй
	109	ТАЦЯНА ЧУЛІЦКАЯ Беларусь: дэвіянтны выпадак сыстэмнай трансфармацыі?
	122	УЛАД НАВІЦКІ Заганнае кола шэрай зоны стабільнасьці
ГІСТОРЫЯ	140	ТОМАС М. БОН «Супраціў» і «сваволя» ў Менску. Адпорныя паводзіны ў Савецкім Саюзе
ЛІТАРАТУРА	158	ЛЮБКО ДЭРЭШ Культ. Заканчэньне
	230	«Пісьменства —эта акушэрства». Зь Любком Дэрэшам гутарыць перакладчыца Марыя Мартысевіч
РЭЦЭНЗІІ	236	АНДРАНИК АНТАНЯН Мама —анёл, а тата —нэгрыцянскі кароль. «Піпі Доўгаяпанчоха» па-беларуску

CONTENTS

ANALYSES	5	VITAL SILICKI To Catch Up With Europe. The New Logic of Lukashenka's Transformation
	16	PIOTRA RUDKOŪSKI How Much of Belarusian Language Will Remain Till 2008?
	25	ROBERT KAGAN The End of the End of History. Why the Twenty-First Century Will Look Like the Nineteenth
CRITICISM	45	ANDREJ DYŃKO Drama that We Are Not Russians
	52	ALEŚ ANCIPIENKA Newest History of Belarusian Colonialism
	59	DANIŁA ŹUKOŪSKI Nobody's Perfect
	66	RASHED CHOWDHURY The Leftist Populist That Didn't Exist Before
	74	ALEŚ PAŠKIEVIČ Grodno University in Captivity of Hypocrisy and Cynicism
	80	JAN LEWANDOWSKI The Book That is Too Far From Elementary Scholarliness
	84	SERHY YEKELCHYK Unorthodox Book That Will Give Rise to Polemics
	89	EDWARD L. KEENAN The Long-Awaited Book and the Bykovskii Hypothesis
	103	CLAIRE LE FOLL Between Revolution and Silence
	109	TACIANA ČULICKAJA Belarus: a Deviant Case of a Systemic Transformation?
	122	UŁAD NAVICKI Vicious Circle in the Gray Zone of Stability
ROUND TABLE	132	Eurasian Values, European Desires
HISTORY	140	THOMAS M. BOHN «Resistance» and «Insubordination» in Minsk. Resistive Behaviour in the Soviet Union
LITERATURE	158	LUBKO DERESH The Cult (Part II)
	230	Literature is Obsterics. An Interview with Lubko Deresh
REVIEWS	236	ANDRANIK ANTANIAN Mummy is an Angel, Daddy is a Negro King. Pippi The Longstocking in Belarusian